basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2022

WES-KAAP

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 12 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees AL die instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer van die vrae oor die tekste wat jy hierdie jaar bestudeer het.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

   AFDELING A: Kortverhale (40)
   OF
   AFDELING B: Drama (40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

   AFDELING A: KORTVERHALE
   Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

   OF

   AFDELING B: DRAMA
   Beantwoord die vrae oor die drama (*Perdekrag*) wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.

7. Voorgestelde tydsindeling:

   AFDELING A: 90 minute

   OF

   AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: KORTVERHALE **Beantwoord Verhaal A EN Verhaal B.**		
VRAAGNOMMER	**PUNTE**	**BLADSYNOMMER**
1. **Verhaal A**	20	4
"Die krismisbokkie"		
EN		
Verhaal B	20	6
"Twee gesigte"		
OF **AFDELING B: DRAMA** **Beantwoord slegs die EEN vraag.**		
2. *Perdekrag*	40	9

AFDELING A: KORTVERHALE

VRAAG 1: *FEESMAAL* – EA Swanepoel

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "DIE KRISMISBOKKIE" – Audrey Blignault (20)
EN
VERHAAL B: "TWEE GESIGTE" – Elise Muller (20)

VERHAAL A: "DIE KRISMISBOKKIE" – Audrey Blignault

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

"Rietman! Rietman! Rietman!" roep Kleinboet. Dan kom die bokkie êrens agter die hoogste blomme uit, stoot met sy kop teen die seun se harde lyf, lek aan sy hand en loop al agter hom aan.

Netnou, netnou begin die seuntjie draf-draf-draf-draf ál met die paadjie tussen die blombeddings deur. En die bokkie trippel saam, ongelooflik lig en fyn op sy hoog geligte pootjies, ál agter hom aan – verby die vierkleure onder die seringboom, verby die blou en wit kandelare langs die watersloot, verby die kappertjies en die geel besembos en die koraalboom met sy vlamrooi blomme – totdat dit gebeur: die skielike asemrowende sprong in die lug, soos 'n blink sekelslag teen die son.

"Hoehaaiiii!" klink die uitroep van verrukking. "Hoehaai! Hoehaai!" en die oomblik van vreugde waai saam met die vallende roosblare oor die somertuin.

Toe – dit was drie dae voor die Kersfees – is die bokkie meteens weg. Kleinboet kom met hangoë uit die tuin.

1.1 Op watter plaas het die kinders die baba-duikertjie gekry? (1)

1.2 Wie het die bokkie vir Kleinboet saam met Pappie gestuur? (1)

1.3 Waarom was die bokkie 'n goeie geskenk vir Kleinboet? (1)

1.4 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (1.4) en die antwoord neer.

'n hiperbool;	klanknabootsing;	'n vergelyking

Wanneer die verteller praat van "**die** skielike asemrowende **sprong in die lug, soos 'n blink sekelslag** teen die son" (reël 8 en 9) is dit 'n voorbeeld van … (1)

1.5 Die bokkie het deel van almal se lewens geword.

Kies die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.5.1 tot 1.5.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.5.1	Kleinboet	A	... het nie rede gehad om oor die bokkie in die tuin te kla nie.
1.5.2	Kleinboet se pa	B	... het die bokkie in die veld gered.
1.5.3	Kleinboet se ma	C	... het die verantwoordelikheid geleer om vir 'n diertjie te sorg.
1.5.4	Die verteller	D	... het die bokkie vernoem.
		E	... wou van hartseer oor die bokkie nie kerk toe gaan nie.

(4 x 1) (4)

1.6 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Rietman het die meeste van <u>lusernpap</u> gehou. (1)

1.7 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.7.1 en 1.7.2) en die antwoord neer.

Kleinboet was (1.7.1) (bekommerd/gelukkig) oor die baba-duikertjie wat sý bokkie geword het. Toe die bokkie kort voor Kersfees wegraak, het Kleinboet (1.7.2) (gedink hy het iets verkeerds gedoen/nie in die gewone Kersfeesdinge belanggestel nie). (2)

1.8 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.8) en die letter (A–D) neer.

"Hoehaai! Hoehaai!" (Reël 10) Dit wys dat Kleinboet …

A groot geskrik het.
B die bokkie geroep het.
C lekker met die bokkie gespeel het.
D die bokkie uit die blombeddings weggejaag het. (1)

1.9 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Pappie het verduidelik dat die bokkie wat dood is, 'n wilde duikertjie was.
- Die gesin het blomme vir die Kerstafel in die tuin gepluk.
- Amanda het Rietman langs die denneboom sien staan.
- Almal op die dorp het oral na Rietman gesoek. (4)

1.10 Hierdie Kerstyd was nie soos altyd nie.

1.10.1 Waarom het dié Kersdag uiteindelik goed uitgedraai vir Kleinboet en sy gesin? (1)

1.10.2 Waarom was dit verkeerd van Pappie om nie vir Kleinboet te troos toe hy gedink het Rietman is dood nie? (1)

1.11 Hoekom noem en beskryf die verteller so baie dinge in die tuin? (1)

1.12 Die verteller het net stilgestaan en gekyk toe sy vir Rietman sien.

Wat sou jý gedoen het as jy eerste vir Rietman gesien het nadat hy so lank weg was? (1)

EN

VERHAAL B: "TWEE GESIGTE" – Elise Muller

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

Die mallemeule het gekom. Dit het mooi gelyk op die groen gras, want die hoë ronde gevaarte was helder rooi en geel geskilder. Soos die meeste ander kinders van die dorp het Rinatjie en haar vriendinnetjie Rosa die middag toe dit daar opgeslaan is, na die uitspanplek geloop. Hulle het daar rondgedrentel, die gewerskaf eers van ver af gadegeslaan en toe al nader geloop, totdat hulle so digteby was dat hulle presies kon sien hoe alles lyk. Die perdjies was die wonderlikste. Twee-twee langs mekaar, tussen die veilige oninteressante bankies, het hulle gereed gestaan en wag op hul ruiters, hierdie rooi en groen en helder geel pronkende houtperdjies met saaltjies, selfs met klein toompies – om aan vas te hou, het Rinatjie gedink.

"Jy val nie af nie," sê Rosa beslis. "Dit gaan nie so vinnig nie."

"Maar Katrien sê ..."

"Ag, wat weet Katrien tog?"

Laat dié middag kom die ding eindelik in beweging. ...

1.13 Hoe lank voor die tyd het Rinatjie gehoor dat die mallemeule kom? (1)

1.14 Voltooi die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (1.14.1 tot 1.14.4) en die antwoord neer.

1.14.1 Katrien is ... jaar oud, maar sy lyk ouer.

1.14.2 Sy gaan nie meer skool nie, want sy moet haar ma met Rinatjie-hulle se ... help.

1.14.3 Katrien het vir Rinatjie gesê dis veiliger om op die ... aan die binnekant te ry.

1.14.4 Een maal se ry op die mallemeule het ... sent gekos. (4)

1.15 Noem TWEE maniere waarop Rinatjie geld vir die mallemeule gekry het. (2)

1.16 Waarom het Katrien net saam met haar ma gebly? (1)

1.17 Die mallemeule het op die dorp aangekom.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.17.1 tot 1.17.4) neer.

KOLOM A	KOLOM B
1.17.1 Rinatjie	A ... sou nie toelaat dat te veel geld uitgegee word nie.
1.17.2 Katrien	B ... het die musiek by die mallemeule gespeel.
1.17.3 Rinatjie se pa	C ... het Rinatjie bang gepraat oor die mallemeule.
1.17.4 Rosa	D ... het nie baie simpatie met ander mense gehad nie.
	E ... sou die mallemeule vir die eerste keer ervaar.

(4 x 1) (4)

1.18 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.18) neer.

"Ag, wat weet Katrien tog?" (Reël 12) Dit wys vir ons dat Rosa ...

A jammer gevoel het vir Katrien.
B meer geld as Katrien vir die mallemeule gehad het.
C gedink het dat Katrien se opinie nie belangrik is nie.
D bang was dat Katrien vir Rinatjie verkeerde raad sou gee. (1)

1.19 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.19.1 en 1.19.2) en die antwoord neer.

Die kaartjiesverkoper was (1.19.1) (hulpvaardig/simpatiek) teenoor Rinatjie en Rosa, maar (1.19.2) (streng/onregverdig) teenoor Katrien. (2)

1.20 Rinatjie wou nie nog 'n keer ry nie, omdat sy te dronk in haar kop was.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

1.21 Waarom was dit verkeerd van die kaartjiesverkoper om Katrien te dwing om van die mallemeule af te spring terwyl dit nog beweeg het? (1)

1.22 Waarom was dit goed van Rinatjie om haar twee vyftigsente vir Katrien te gee? (1)

1.23 Waarom kan jy respek hê vir Rinatjie se pa wat vir haar net twee vyftigsente gegee het? (1)

1.24 Watter les het jý uit die kaartjiesverkoper se optrede geleer? (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: DRAMA

VRAAG 2: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

LUCKY:	Jy's natuurlik te bang vir haar. As sy sê spring, dan somersault jy sommer. Jip. So gedink. As die miesies praat, dan lig Binki haar beentjies en trip-trip-trippel agter haar aan.
BINKI:	Is nie.
LUCKY:	Is. En erger. En jy gaan my ook nie sê wat jou crime was om hier te moet werk nie. *(Binki kyk hom woordeloos aan. Lucky sug.)* Oukei. Zippie lippie. *(Binki begin links wegstap.)* Nee, stoppit. Bly hier. Jy gaan nie agter haar aandraf soos 'n brakkie nie. Help my eerder om die bleddie stro – mis in die kruiwa te kry. Hei, ek sê, kom hier. Laat die kruiwa op sy kant lê. *(Binki maak soos hy sê.)* Ja, so. *(Lucky gaffel die strooi makliker in.)* In watter graad is jy? *(Lucky raak ongeduldig as sy aarsel.)* Beentjie-dientjie, ek vra, in watter graad is jy, of is dit ook 'n geheim?
BINKI:	Ek ... ek doen nou soort van matriek.

2.1 Wat is die naam van die perdeplaas waar die drama afspeel? (1)

2.2 Wie het saam met Wilma op die perdeplaas gebly? (1)

2.3 Waarom het Lucky op die perdeplaas kom werk? (1)

2.4 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Lucky moes vir een maand lank elke naweek op die perdeplaas werk. (1)

2.5 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (2.5) en die antwoord neer.

'n hiperbool;	personifikasie;	'n vergelyking

"Jy gaan nie agter haar **aandraf soos 'n brakkie** nie ..." (Reël 7 en 8). Dit is 'n voorbeeld van ... (1)

2.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.6.1 en 2.6.2) en die antwoord neer.

Binki en Lucky se optrede teenoor Wilma was nie dieselfde nie. Binki was baie (2.6.1) (gehoorsaam/ongehoorsaam) en het alles gedoen wat Wilma vir haar gevra het om te doen. Lucky was onbeskof en het (2.6.2) (teruggepraat met Wilma/vir Wilma gejok). (2)

2.7 Wilma het goeie werk op die perdeplaas gedoen.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.7.1 tot 2.7.4) neer.

KOLOM A	KOLOM B
2.7.1 Wilma	A ... het respek vir diere en ander mense geleer.
2.7.2 Lucky	B ... se gestremde lyf kon deur perdry geoefen word.
2.7.3 Binki	C ... is betaal om op die plaas te werk.
2.7.4 Ansie de Beer	D ... het beter gevoel oor wat met Grace gebeur het.
	E ... was nie meer bang vir perde en ander mense nie.

(4 x 1) (4)

2.8 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.8) en die letter (A–D) neer.

In reël 5 praat Lucky van Binki se "*crime*". Dit sê vir ons dat Lucky gedink het dat Binki ...

A die skool verlaat het.
B baie geheime gehad het.
C nie familie gehad het nie.
D iets verkeerds gedoen het. (1)

2.9 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Lucky het Tinkerbelle laat weghardloop.
- Binki het vir Lucky vertel wat met Dukie gebeur het.
- Binki het vir Lucky toebroodjies vir middagete gebring.
- Lucky het vir Binki vertel dat sy ma elke aand vir hulle kos kook. (4)

2.10 Wilma en Binki het 'n goeie verhouding gehad.

2.10.1 Waarom was dit mooi van Wilma om **soos 'n ma** vir Binki te sorg? (1)

2.10.2 Waarom het Wilma gedink dit was nodig dat sy Binki teen Lucky moes beskerm? (1)

2.11 Hoekom gebruik Lucky so baie Engelse woorde? (1)

2.12 Wat sou jý vir Lucky gesê het wanneer hy so lelik gepraat het? (1)

EN

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

LUCKY:	Vir jou gaan ek wys. Ek gaan julle almal wys. *(Lucky kry 'n karwats in die stoorkamer en maak Kaizer se staldeur oop.)* Kom nou. Toe, ek sê kom hier! *(Lucky beduie kwaai met die karwats. Kaizer gaan staan in die oop deur.)* Toe, kom, ek wil daardie vrou wys. Kom hiernatoe, bird brain. *(Kaizer bly in die deur van die stal staan.)* Hei, jy sal maak soos ek sê. Kom hier! *(Kaizer bly staan. Lucky stap nader aan Kaizer en lig die karwats. Die oomblik toe hy vorentoe tree om Kaizer oor die neus te slaan, ruk Kaizer sy kop op en stamp Lucky terug. Lucky struikel agteroor en val in die hoop strooi. Kaizer runnik kwaai en trippel dreigend rondom en bo-oor Lucky. Lucky skuifel verskrik weg en Kaizer keer hom teen die staldeur vas. Lucky hou sy kop vas en skree bang.)* Nee! Moenie! Asseblief! Moenie! Assebliееeef!

2.13 Watter dag van die week het hierdie insident gebeur? (1)

2.14 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.14) en die letter (A–D) neer.

"Vir jou gaan ek wys. Ek gaan julle almal wys." (Reël 1) As Lucky so vir die groot perd sê, bedoel hy dat hy vir almal gaan wys dat ...

A hy nie vir perde bang was nie.
B hy dit sou regkry dat die perd na hom luister.
C perde nie omgee as 'n mens 'n karwats gebruik nie.
D perde nie omgee as mense hard met hulle praat nie. (1)

2.15 Waarom het Lucky vir Kaizer "bird brain" genoem? (Reël 5) (1)

2.16 Lucky het vir Kaizer vertel dat hy die katjies verdrink het. Noem TWEE redes waarom Lucky die katjies verdrink het. (2)

2.17 Voltooi die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (2.17.1 tot 2.17.4) en die antwoord neer.

2.17.1 Na die insident in die stal het Lucky vir Kaizer gevra om hom te ... vir sy slegte gedrag.

2.17.2 Kaizer het sy ... gelig en Lucky het dit vasgehou.

2.17.3 Lucky het vir Kaizer 'n emmer met nuwe ... gevat.

2.17.4 Wilma was ... oor die verandering in Lucky se gedrag. (4)

2.18 Elke karakter in hierdie drama speel 'n eie rol. Die dinge wat hulle doen, het gevolge vir ander karakters.

Kies elke keer die gevolg in KOLOM B wat by die dinge wat die karakters in KOLOM A doen, pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.18.1 tot 2.18.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.18.1	Lucky het iets verkeerds gedoen.	A	Die perde is gebruik om ander mense te help.
2.18.2	Sabrina het baie tyd saam met haar vriende deurgebring.	B	Die swart hings het kwaai gereageer.
2.18.3	Wilma het haar eie perd laat seerkry.	C	Mevrou Mhlope het nie meer by die ryk mense gewerk nie.
2.18.4	Binki het letsels opgedoen toe hulle huis afgebrand het.	D	Binki het nie elke dag skool toe gegaan nie.
		E	Binki het haar ma baie min gesien.

(4 x 1) (4)

2.19 Binki het net bloese met lang moue gedra, want sy het altyd koud gekry.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

2.20 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.20.1 en 2.20.2) en die antwoord neer.

Lucky het Binki se bloes se mou (2.20.1) (per ongeluk/aspris) afgeskeur. Dit was eintlik 'n goeie ding vir Binki, want daarna het sy besluit om (2.20.2) (haar lewe by Wilma te aanvaar soos dit is/met haar ma vrede te maak). (2)

2.21 Waarom was dit verkeerd van Lucky om wit mense "ryk varke" te noem? (1)

2.22 Waarom kan 'n mens sê dat dit goed was dat Lucky by die perdeskool gaan werk het? (1)

2.23 Die titel van hierdie drama is *Perdekrag*. Hoe wys die slot van die drama vir jou dat die titel by die storie pas? Jy moet in jou antwoord na die betekenis van **die titel** en **die slot** verwys. (2)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40

Kopiereg voorbehou